

Foto: Heine Pedersen

Børn kan slippe af med deres frygt for hospitaler

Hvem har lyst til at prøve? Hanne Holm Madsen sidder i stolen med et lille hul i den ene finger, og laboranten kigger opfordrende rundt. Men ingen af de ni børn, som står i en halvcirkel omkring hende, melder sig. De følger lidt benovet med i, hvordan blodet pibler ud af Hannes finger, mens deres egne små børnefinger lynhurtigt finder i sikkerhed omme på ryggen.

En gruppe fire-fem årige fra Børnehaven Langs Banen i Virum er på besøg på amtssygehuset i Gentofte. Hanne er en af de to pædagoger, som er med dem. Hun holder fingeren løftet foran sig, så alle kan se, hvordan blodet løber op i den tynde pipette, laboranten holder mod fingeren. Selv om hun prøver at overbevise børnene om, at det næsten ikke kan mærkes, lader ingen sig dog lokke til at prøve. Hanne

bliver alene om at have hul i fingeren, og det er også hende, der må lægge arm til en »rigtig« blodprøve. Den ser knap så uskyldig ud, og et par af børnene trækker sig helt ud af kredsen og søger hen mod døren. De ånder lettet op, da turen lidt efter går videre.

Børnene bliver vist rundt på børneafdelingen, og de ser de forskellige laboratorier og ambulatorier. Undervejs kan de prøve at blive vejlet og målt, lytte til

hinandens hjerte og lunger, kigge i ører og sige »ah«.

Afreagerer i kælderens

På røntgenafdelingen bliver gruppen modtaget af en sygeplejerske, som viser, hvordan apparaturet fungerer. Børnene får lov til at smage på det pulver, man skal drikke, hvis det er maven, der skal røntgenfotoграфeres, og bagefter får de, der tør, lov til at køre en tur på lejet.

I et lokale overfor kigger børnene på røntgenbilleder, der er hængt op til lejligheden. Og de peger straks et brækket ben ud. Der hænger også billeder af fingre, og alle får lov at holde hånden op mod dem for at prøve, om de kan finde en i deres egen størrelse.

Under hele rundvisningen holder børnene sig tæt sammen og er meget stille,

mens de sluger hver eneste detalje, så forældrene bagefter undrer sig over, hvor meget de kan huske og genfortælle. De får meget ud af besøget, men det meste af tiden er de lidt anspændte.

I kælderen får de imidlertid lov til at afreagere. Der er god plads til at tage en løbetur på en af de lange gange, og børnene trænger til det. Samtidig får de lidt at vide om, hvad der foregår i en hospitalskælder.

Jeg tager altid børnene med en tur i kælderen, siger ergoterapeut Lise Giødesen, som står for børnerundvisningerne på amtssygehuset.

Kælderen er noget af det, der kan virke skræmmende på børn. Og de kan jo sagtens komme ud for at skulle køres gennem kælderen fra en afdeling til en anden, hvis de en dag skal indlægges.

Snuser til atmosfæren

Otte ud af ti børn bliver indlagt akut, og det er vigtigt, at de er så godt forberedt som muligt, så de ikke får for mange traumatiske oplevelser med hospitalet.

På rundturen prøver vi at afdratisere det, der foregår på et hospital, og børnene får mulighed for at opleve lugten og snuse til atmosfæren. Det hele foregår som en spændende udflugt, hvor de ved, at de skal hjem igen bagefter, og hvor de selv får lov at bestemme, hvor meget de vil være med til at prøve.

Det er meget forskelligt fra gruppe til gruppe, hvor frimodige de er, og hvor meget de har lyst til at afprøve. Men hvis bare en tør, så plejer resten at følge efter.

Efter et besøg på selve (fortsættes næste side)

børneafdelingen, hvor børnehaven er så heldig at få følgeskab af en jævnaldrende dreng, der beredvilligt viser sit værelse og sit skab frem, slutter besøget med et glas saftvand i venteværelset til børneambulatorierne.

Her finder Lise Giødesen sin kurv med hospitalsudstyr frem, og børnene får lov til at prøve kitler og masker, og de ser narkoseapparatet, som en af drengene allerede kender fra en indlæggelse. »Det lugter af sure sokker«, lyder hans kommentar til Lise Giødesens demonstration af, hvordan man får masken dver næsen.

Børnene var bange for sygdom

Efter hospitalsbesøget har pædagogerne bedt forældrene om at skrive børnenes reaktioner ned. Det er kun to grupper på i alt 18 ud af børnehavens 40 børn, som var med på amtsygehuset, men alle børn og forældre har haft lejlighed til at se Lise Giødesens film »Børn på hospital«, som blev vist i børnehaven nogle dage efter den sidste gruppes hospitalsbesøg. Filmen blev vist to gange, først for børnene og samme eftermiddag for børn og forældre sammen.

- Vi havde egentlig ikke planer om at lave et helt tema om hospitaler, siger Anette Lykke Christensen, som er pædagog i en af de to grupper, der var på hospitalsbesøg.

- Men børnene har haft nogle forskellige oplevelser, som gjorde emnet aktuelt. Sidste år havde vi f.eks. et uheld på en skovtur, hvor et barn blev påkørt af en cyklist og blev hentet af en ambulance med udrykning fulgt af en politibil. Og en af de voksne har haft meningitis. Det førte til af-folkning i børnehaven nogle dage og gjorde det selvfølgelig nødvendigt med forklaringer til børnene.

- Vi har også en hel del børn, som er allergikere, og flere af dem har prøvet at være indlagt.

- Da vi begyndte at snakke med børnene om sygdom og hospitaler fandt vi ud af, at mange var bange. Og nogle børn troede f.eks. at de selv var skyld i det, hvis de blev syge, de opfattede sygdom som en slags straf for noget, de havde gjort forkert. Andre var f.eks. bange for, at det blod de mister, hvis de falder og slår sig, er tabt for evigt, og at de vil mangle det resten af livet. Så vi måtte gøre meget ud af at

Børnene engagerer sig meget i deres oplevelser på hospitalet, ikke mindst når man kan sammenligne sin egen hånd med et røntgenbillede. (Foto: Heine Pedersen).

forklare, at blod gendannes.

Positive forældre

Den ene gruppe har før hospitalsbesøget også været på besøg hos den lokale læge og tandlæge, de har besøgt den lokale Falck-station for at kigge på brandbiler og ambulancer, og de har besøgt den nærmeste skole for at se på skolens

skelet. Samtidig har børnene i rytmik prøvet at løbe sig forpustede, så de kunne mærke deres åndedræt og føle hjertet banke.

Gruppen har tidligere beskæftiget sig med mad, snakket om sund og usund mad, besøgt en bondegård og prøvet at partere en høne hjemme i børnehaven. Samtidig har børnene fået noget at vide om, hvad der

er inden i dem, hvorfor det er vigtigt at spise sundt, og hvorfor man bliver syg. Hospitalsemnet har været en naturlig fortsættelse. Begge grupper har også læst børnebøger om hospitaler.

- Vi har lagt mest vægt på at få børnenes oplevelser og angst bearbejdet følelsesmæssigt, siger pædagogerne.

- Det har ikke været et egentligt emnearbejde, hvor formålet var at lære børnene noget konkret om kroppens dele og funktioner. Vi har brugt emnet til at få børnene til at fortælle om deres egne oplevelser og erfaringer med læger og hospitalsophold og til at afmystificere og give dem svar på nogle af de spørgsmål, de går og roder med: Kan man glemme at trække vejret? Kan hjertet bare lige pludselig holde op med at slå?

- Og vi har også fået nogle positive tilbagemeldinger fra forældrene om, at det har hjulpet, at vi har beskæftiget os så meget med sygdom og hospitaler.

Børnehaven som hospital

I øjeblikket er personalet ved at planlægge en pro-

opererer og hvad de ellers kan finde på. Vi prøver at låne udstyr, så der er kitler, kanyler og alt, hvad der hører til.

- Efter besøget på Gentofte er vi blevet bekræftet i, at det er en god ide at slutte med at lade børnene lege hospital her i børnehaven. På rundturen kunne vi se, at børnene var meget interesserede i at kigge på alting, men de turde ikke røre ved ret meget. Derfor er det godt, at de får mulighed for at prøve det hele under hjemlige omgivelser.

Personalet er glade for, at børnene kom afsted på hospitalsbesøg, selv om det var både dyrt og besværligt. Et hospitalsbesøg kræver flere medarbejdertimer, og børnehaven har måttet flytte rundt på personaletimerne for at få det til at gå op. Selve besøget koster 300 kroner pr. gruppe, og de to grupper var nødt til at tage taxa hjem fra hospitalet.

- Hvis hele børnehaven skulle have været afsted, ville det have kostet 1600 kroner, og det er virkelig et stort indhug i vores budget.

Børneforestillinger

Børnehaven har været skrevet op længe til turen til Gentofte. Der er rift om besøgene, som finder sted hver tirsdag.

Lise Giødesen arrangerer imidlertid også børneforestillinger på f.eks. børnebiblioteker over hele landet.

- Det kan ofte bedre lade sig gøre at lade hospitalet komme til børnene end at lade børnene besøge hospitalet, siger hun.

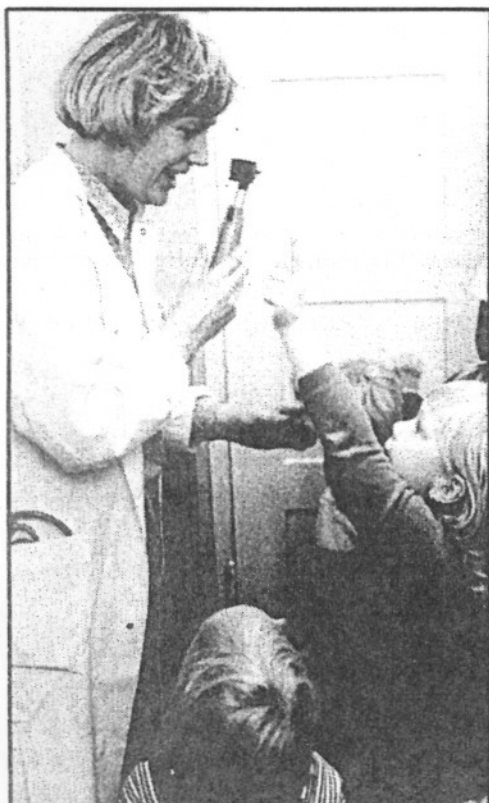
Til børneforestillingerne medbringer Lise Giødesen en kuffert med hospitalsudstyr, og børnene kan så gennem rollespil lære de forskellige instrumenter og narkoseudstyret at kende.

Ved forestillingerne viser Lise Giødesen filmen »Børn på hospital« om Henrik på fem år, der bliver indlagt for lysesbræk. Filmen følger ham gennem hele opholdet, i hospitalets hverdag, til undersøgelser og operationen, indtil han igen udskrives.

Efter filmen får børnene lov til at trække i lægekitler, huer og masker og lege med de forskellige instrumenter. De kan blive kigget i ørerne, få målt blodtryk og lyttet på lungerne.

Lise Giødesen arrangerer også film- eller lysbilledforedrag for voksne om børns hospitalsoplevelser (telefon: 01-61 03 62). Hun har udgivet flere bøger om emnet.

Ulla Søgaard Thomsen

— Må jeg også prøve... må jeg også prøve... Alle var ivrige efter at være med i legen, men må vente, til Lise Glødsen har forklaret, hvad det spændende instrument skal bruges til.

Pludselig ville alle ha' taget blodprøve

Børnehavsbørn får lov at prøve at komme på hospital — for så kender de det, hvis det skulle blive alvor

Af Ismail Kristensen. Foto Poul Hansen

■ Nicolai var dagens modigste. Han var den første, der rakte fingeren frem, da sygeplejersken skulle vise, hvordan det er at få taget en blodprøve...

En enkelt dråbe blod pipede frem. Nicolai tog situationen uden at blinke — og pludselig ville alle prøve.

Det var i det hele taget en spændende dag, da børn i alderen tre-fire år fra Værebros Børnehave i Bagsværd besøgte Amtssygehuset i Gentofte.

For en række børnehaver er hospitalsbesøg blevet en del af de pædagogiske opgaver, man tager op.

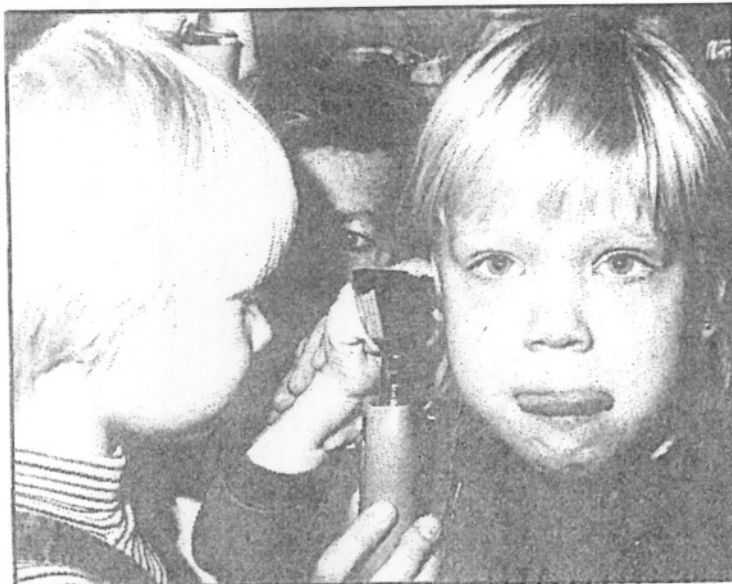
Lise Glødsen, der ledede besøget på Amtssygehuset i Gentofte, har gjort et stort arbejde for at gøre børn fortrolige med hospitals-

miljøet, blandt andet i en diasserie i lige grad beregnet for børn og forældre.

— Hele hospitalsmiljøet med de fremmedartede omgivelser, de lange gange, lugten af medicin, lægens mærkelige instrumenter og de hvide kitler kan gøre et overvældende indtryk på et barn, siger Lise Glødsen.

Nu virker det på en helt anden måde, når man kommer i flok, får en hyggens snak med læger og sygeplejersker og får lov at prøve instrumenterne og får forklaret, hvad der sker.

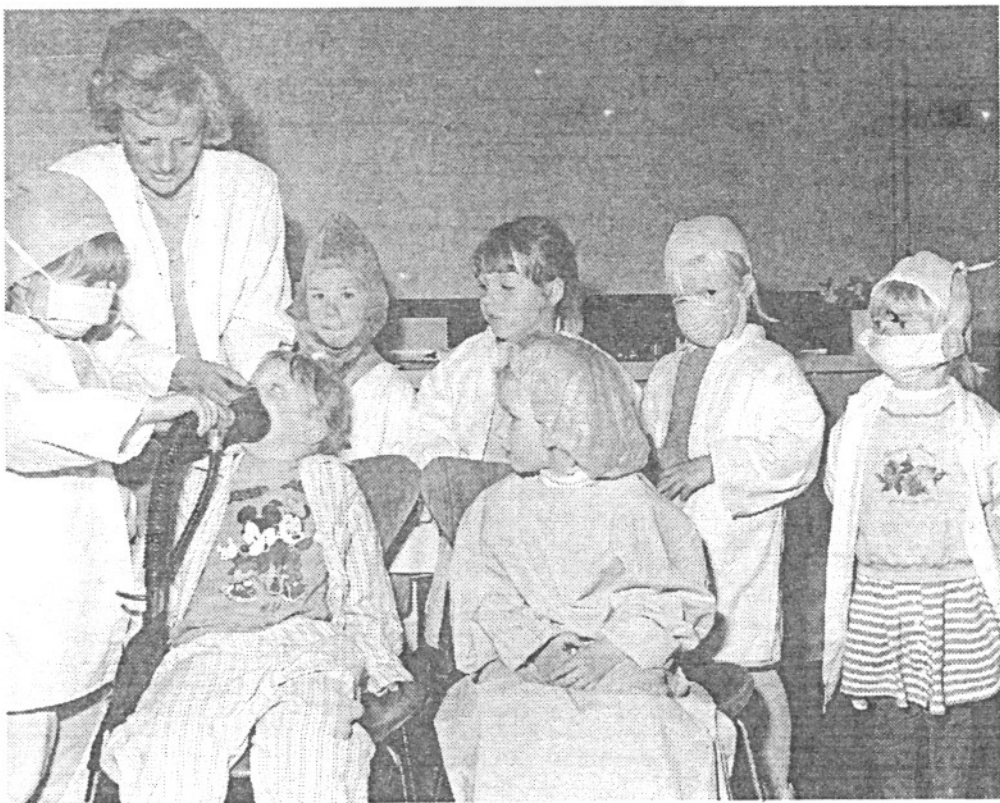
Vi har haft en del eksempler på, at børn, der første gang oplever hospitalet på den måde, klarer tingene meget mere selvfølgelig, når det en dag bliver alvor.

På røntgenafdelingen fortæller sygeplejerske Birgit Axelsen, at man ved hjælp af røntgenapparatet kan se, hvad der er inde i Lailas mave.

— Hvad tror du, der er inde dit øre, spørger Ann, og Jesper ser meget betænksom ud ved situationen.

Villabyerne

Leger hospital

Det store auditorium på Amtssygehuset i Gentofte myldrede af børnehavebørn i sidste uge.

Børnene var kommet for at se teater og film om børn på hospitalet, og anlednin-

gen var 10-års jubilæet for rundvisningen af børnehaver på amtssygehuset. Ergoterapeut Lise Giødesen (tv) har stået for rundvisningerne i alle 10 år. Hun er også kvinden bag teaterstykket

og filmen og har rejst land og rige rundt med begge dele.

Som led i stykket klædte børnene sig ud som rigtige læger og sygeplejersker og gav 'narkose' til en børnehavekollega. (Foto: Andy)

Markering af »10-års jubilæet« for besøg af børnehaver på sygehusets børneafdeling

Tag det roligt – blot en lille indsprøjtning saftevand

De nye »medarbejdere« gøres klar

Tirsdag, den 24.04.1990 var der fuldt hus i auditoriet. 196 børn med ledsagere var troppet op for at fejre 10-års jubilæet for Lise Giødesens rundvisninger på børneafdelingen.

Arrangementet startede med et lille teaterstykke, hvor nogle af børnetilskuerne medvirkede. Historien handlede om et barn, som kom på sygehus til undersøgelse og behandlign. Historien var ikke skræmmende og den improviserede forestilling fremkaldte mange humoristiske situationer. Efter den lille forestilling vises filmen »Børn på hospital«, så børnene kunne se, hvordan det foregår i virkeligheden. Denne film, som Lise Giødesen lavede for Statens Filmcentral, er optaget på amtssygehusets børneafdeling, som netop alle tilskuerne har besøgt. Efter filmen var der saftevand til alle som afslutning på en vellykket formiddag.